

Europa må have en New Deal i Roosevelts tradition

12. nov., 2016 – Fortvivlelse og raseri blandt mange gennemsnitlige amerikanere over, at deres etablerede eliter har bragt Trump ind i det Hvide Hus, i en populistisk bølge, der ikke er helt forskellig fra det, der skete i mange lande under den Store Depression for 80 år siden, skriver Tysklands *Der Spiegel* i en analyse af det amerikanske valg. Forfatteren, **Thomas Fricke**, siger, at den samme tendens også er på dagsordenen i Europa, hvor Merkels og Schäubles »stabilitetsmasochisme« [sic] hersker, men faktum er, at krisens årsager ikke er blevet fjernet, kun dens symptomer. Tyskland og Europa kan lære af FDR's fremgangsmåde med New Deal: Han støttede taberne for datidens finanssammenbrud, og han mobiliserede økonomien i tre, på hinanden følgende, New Deals:

✘ Den første Deal fra 1933 og fremefter, gav beskæftigelse til 3 millioner amerikanere inden for genplantning af skov, byggeri af dæmninger og udbedring af veje og jernbaner. Landmænd fik penge til at ansætte lærere, og til jobs inden for byggesektoren, og elværker blev bygget.

I 1935 fulgte det andet program med ny lovgivning, især inden for sociale programmer.

Den tredje New Deal fra 1937 og fremefter fastlagde minimumslønnen og lancerede flere jobskabelsesprogrammer.

Fricke bemærker, at det er sandt, at de største, politiske omvæltninger i år har fundet sted med Brexit-afstemningen i U.K. og med præsidentvalget i USA – dvs., i lande, hvor det frie markedsdogme har forårsaget den største ødelæggelse gennem virkningerne af globalisering. Men de kontinentaleuropæiske lande, hvor dette dogme er knapt så

etableret, er imidlertid ikke sikret mod samme form for politiske chok. Roosevelt, skriver Fricke, havde ikke engang så stor succes, men han satte en stopper for »vanviddet med en afsindig globalisering og med et liberaliseret finanssystem«, hvilket lykkedes med at stoppe hans tids højrefløjspopulister. Det samme må ske i Europa, med en spektakulær investeringskampagne, for ligeledes at stoppe populister. Hvis dette ikke sker, vil de næste politiske chok med sikkerhed finde sted i Frankrig og Italien, og måske også i Tyskland. Tiden er ved at rinde ud, advarer Fricke.

<http://www.spiegel.de/wirtschaft/soziales/europa-braucht-einen-new-deal-nach-dem-donald-trump-schock-a-1120757.html>